

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/8/2024
Identifikačné číslo spisu:	1316219970
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1316219970.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Svetlovskej a sudcov JUDr. Nory Halmovej a JUDr. Ing. Maria Dubaňa v spore žalobcu H. U. R., narodeného XX. K. XXXX, O., V. W. Q. XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou LEGAL & CORP s. r. o., Bratislava, Gajova 11, IČO: 47 237 325, proti žalovanej obchodnej spoločnosti ALK Slovakia, s. r. o., Bratislava, Tomášikova 64, IČO: 47 893 761, zastúpenej PETERKA & PARTNERS advokátska kancelária, s. r. o. organizačná zložka, Bratislava, Námestie Mateja Korvína 1, IČO: 35 884 703, o zaplatenie 9.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-23C/138/2016, (pôvodne na Okresnom súde Bratislava III) o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2022, sp. zn. 10Co/82/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom (v poradí druhým) č. k. 23C/138/2016 - 313 z 21. februára 2022 I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9.000 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9.000 eur od 30. júla 2016 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú je žalovaná povinná zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka o výške náhrady trov konania. Vykonaným dokazovaním zistil, že Dohodou z 15. decembra 2015 sa žalobca ako zamestnanec a žalovaná ako zamestnávateľ dohodli v zmysle § 60 Zákonníka práce na skončení pracovného pomeru ku dňu 15. decembra 2015 z dôvodu rozhodnutia o organizačnej zmene z 1. decembra 2015, v dôsledku ktorej sa zrušilo pracovné miesto žalobcu. Z čl. IV tejto Dohody o skončení pracovného pomeru zistil, že zamestnávateľ vyplatí po skončení pracovného pomeru zamestnancovi odstupné v zákonnej výške, jedného priemerného mesačného zárobku zamestnanca, prípadnú náhradu mzdy za nevyčerpanú dovolenku v zákonnej výške a mimoriadnu odmenu vo výške 9.000 eur na účet zamestnanca v bežných výplatných termínoch zamestnávateľa; zamestnávateľ vyplatí zamestnancovi aj mimoriadnu odmenu vo výške 9.000 eur, pričom jej vyplatenie je podmienené úspešnou kategorizáciou (85 % úhrada) lieku Acarizax a

rešpektovaním ustanovení Dohody zo strany zamestnanca, najmä čl. IX. Táto mimoriadna odmena bude vyplatená na účet zamestnanca do 30 dní od dosiahnutia 85 % úhrady uvedeného lieku zamestnávateľa. V čl. IX Dohody sa žalobca ako zamestnanec zaviazal, že nebude odo dňa uzatvorenia tejto Dohody žiadnym spôsobom komunikovať s klientmi a/alebo obchodnými partnermi zamestnávateľa v súvislosti s činnosťou, ktorú zamestnanec vykonával pre zamestnávateľa, kontaktovať a oslovovať ich v súvislosti s činnosťou, ktorú zamestnanec vykonával pre zamestnávateľa, nebude konať v mene zamestnávateľa a ani nebude vyvíjať akúkoľvek činnosť, ktorá by mohla viesť k poškodeniu obchodného mena, dobrej povesti a goodwillu zamestnávateľa a/alebo spoločností patriacich do skupiny zamestnávateľa a/alebo vzniku akejkoľvek škody na strane zamestnávateľa a/alebo spoločnosti patriacich do skupiny zamestnávateľa, pokiaľ zamestnávateľ nestanoví inak.

1.1. Z rozhodnutia Ministerstva zdravotníctva SR č. S05066-OKCLP-2016-8387 z 29. júna 2016 zistil, že liek 6733B ACARIZAX 12 SQ-HDM lyo por 90x12 SQ-HDM sa podľa § 16 ods. 1 zákona zaraďuje do zoznamu kategorizovaných liekov, úradne určená cena lieku sa určuje vo výške 235,57 eur a maximálna cena lieku vo verejnej lekární sa určuje vo výške 282,16 eur. Zo žiadosti o vyplatenie mimoriadnej odmeny zo 4. októbra 2016, zistil, že žalobca žiadal v zmysle Dohody žalovaného o vyplatenie mimoriadnej odmeny na základe toho, že odkladacia podmienka úspešnej kategorizácie lieku Acarizax bola splnená rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva SR z 29. júna 2016. Z listu žalovanej z 28. októbra 2016 vyplývalo, že žalovaná informovala žalobcu, že 1. októbra 2016 spoločnosť dosiahla úspešnú kategorizáciu lieku Acarizax s 85 % úhradou, čím bola splnená prvá podmienka na vyplatenie mimoriadnej odmeny vo výške 9.000 eur podľa čl. IV. Dohody, avšak čl. IV. Dohody viazal vyplatenie mimoriadnej odmeny aj na splnenie ďalšej podmienky rešpektovania ustanovení Dohody, najmä jej čl. IX. zo strany žalobcu, vzniku akejkoľvek škody na strane spoločnosti a/alebo spoločnosti patriacich do skupiny spoločnosti. Vzhľadom na právne kroky, ktorými sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia v súvislosti s neoprávnene zriadeným sídlom žalovanej v priestoroch patriacich žalobcovi a tiež právne kroky, ktorými sa domáhal odstránenia následkov zásahu do svojich osobnostných práv a ktoré žalobca podnikol voči spoločnosti po uzavretí Dohody, nesplnil druhú podmienku na vyplatenie mimoriadnej odmeny podľa čl. IV. Dohody, pretože spoločnosť spôsobil škodu v podobe zvýšených nákladov na právne služby, potrebných pre riešenie výziev žalobcu voči spoločnosti a preto spoločnosť žalovanej žalobcovi predmetnú odmenu nevyplatila.

1.2. Z takto zisteného skutkového stavu vyvodil záver, že z výkladu článkov IV. a IX. Dohody vyplýva, že vyplatenie mimoriadnej odmeny, ktorá je predmetom sporu, žalovaná podmieňovala určitým pracovným výkonom žalobcu, ktorý odviezol v pracovnom pomere u žalovanej a ktorý mal spočívať vo výsledku, ktorým bola úspešná kategorizácia lieku najneskôr do 1. januára 2017. Mal za nesporné, že túto podmienku žalobca splnil a splnil aj podmienku zákazu komunikovať a kontaktovať obchodných partnerov a klientov žalovanej v súvislosti s činnosťou, ktorú ako zamestnanec vykonával v pracovnom pomere pre žalovanú. Konštatoval, že žalobca zaslal žalovanej výzvy a následne podal na Okresný súd Bratislava III voči žalovanej žalobu o ochranu osobnosti (sp. zn. 24C/283/2016) a ako konateľ spoločnosti ADOS s. r. o. žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia a ušlého zisku (sp. zn. 26Cb/458/2016). Dospel k záveru, že bez ohľadu na výsledok uvedených konaní (žaloby žalobcu boli právoplatne zamietnuté) nie je možné považovať výkon práva na súdnu ochranu za konanie spôsobujúce škodu na strane žalovanej ako zamestnávateľa. Zdôraznil, že podľa judikatúry je zmyslom práva na súdnu ochranu umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať, keď obsahom práva na súdnu ochranu v rámci spravodlivého procesu je aj právo účastníka, aby sa jeho vec, ak to zákon pripúšťa, prejedнала v dvojínštančnom konaní. Prijal záver, že ak žalobca pociťoval konanie žalovanej za rozporné so zákonom, v dôsledku čoho jej zaslal výzvy a následne sa rozhodol svoje domnelé práva uplatniť žalobou na súde, neporušil podmienku uvedenú v Dohode ako predpoklad pre priznanie mu mimoriadnej odmeny. Tu poukázal na judikatúru najvyššieho súdu, podľa ktorej obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Právo na spravodlivý súdny proces však neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). V tejto súvislosti zdôraznil, že v ani jednom

súdnom konaní nebolo konštatované, že by išlo o zjavne bezdôvodné žaloby; súdy v týchto konaniach vykonali navrhnuté dokazovanie a dospeli k názoru, že žaloby sú nedôvodné. Procesným dôsledkom neúspechu žalobcu v týchto sporoch bude uloženie mu povinnosti náhrady trov konania žalovanej vo výške, ako ju určí súd na základe vyčíslenia právneho zástupcu žalovanej. Uzavrel, že realizáciu výziev a žalôb nemožno považovať ani za porušenie právnej povinnosti ako jedného z predpokladov pre priznanie náhrady škody. Dospel potom k záveru, že žalobca podmienky stanovené v Dohode pre priznanie mimoriadnej odmeny splnil a preto žalovanú zaviazal na zaplatenie sumy 9.000 eur.

1.3. Žalovanú zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania od 30. júla 2016 do zaplatenia s odôvodnením, že žalovaná na výzvu žalobcu na vyplatenie mimoriadnej odmeny nereagovala, pričom v zmysle čl. IV. bola táto odmena splatná do 30 dní od dosiahnutia 85 % úhrady uvedeného lieku a rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva SR z 29. júna 2016 žalobca preukázal, že predmetný liek bol zaradený do zoznamu kategorizovaných liekov, teda lehota na plnenie uplynula 29. júla 2016 a 30. júla 2016 bola žalovaná s týmto peňažným plnením v omeškaní. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Zb. (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 29. novembra 2022, sp. zn. 10Co/82/2022 I. rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 9.000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9.000 eur od 31. októbra 2016 do zaplatenia, potvrdil, II. v časti, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9.000 eur od 30. júla 2016 do 30. októbra 2016, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol a III. žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 98 %. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou vrátane potreby plného stotožnenia sa so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie a poukazom na ne (§ 387 ods. 1 CSP). Konštatoval, že vyplatenie mimoriadnej odmeny žalobcovi podmieňovala žalovaná pracovným výkonom žalobcu, spočívajúcim v dosiahnutí úspešnej kategorizácie lieku Acarizax najneskôr do 1. januára 2017, pričom medzi stranami nebolo sporné, že žalobca túto podmienku splnil, pretože Ministerstvo zdravotníctva SR 29. júna 2016 rozhodlo, že liek Acarizax sa podľa § 16 ods. 1 zák. č. 363/2011 Z. z. zaraďuje do zoznamu kategorizovaných liekov a aj žalovaná v písomnosti, ktorou odmietla žalobcovi odmenu vyplatiť, uviedla, že jej spoločnosť dosiahla 1. októbra 2016 úspešnú kategorizáciu lieku Acarizax s 85 % úhradou a že prvá podmienka pre vyplatenie mimoriadnej odmeny žalobcovi bola splnená. Uviedol, že medzi stranami nebolo sporné ani to, že žalobca splnil aj podmienku zákazu komunikovať a kontaktovať obchodných partnerov a klientov žalovanej v súvislosti s činnosťou, ktorú žalobca ako zamestnanec vykonával pracovnom pomere pre žalovanú a rovnako ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd dospel k záveru, že žalobca splnil aj podmienky, že nebude konať v mene zamestnávateľa a ani nebude vyvíjať akúkoľvek činnosť, ktorá by mohla viesť ku vzniku akejkoľvek škody na strane zamestnávateľa a/alebo spoločností patriacich do skupiny zamestnávateľa, pokiaľ zamestnávateľ nestanoví inak. S odkazom na správne odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti, ktorého dôvody si osvojil, uzatvoril, že žalobcovi nárok na vyplatenie mimoriadnej odmeny 9.000 eur vznikol.

2.1. K odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd uviedol, že šikanóznym výkonom práva, resp. zneužitím práva sa podľa ustálenej judikatúry rozumie výkon práva, ktorého účelom nebola realizácia vlastných oprávnených záujmov, ale snaha výkonom práva spôsobiť druhej strane ujmu, avšak odvolací súd žiadne šikanózne konanie zo strany žalobcu nezistil. Nebolo sporné, že žalobca podnikol voči žalovanej právne kroky spočívajúce v predsúdnych výzvach a následnom podaní dvoch žalôb a to o vydanie bezdôvodného obohatenia a ušlého zisku (tu bola žalobcom spoločnosť žalobcu ADOS s. r. o.) a o odstránenie následkov zásahu do osobnostných práv žalobcu. Odvolací súd vo vzťahu k žalobcom podaným žalobám však zdôraznil, že žalobca (a spol. ADOS s. r. o.) týmto postupom len realizoval svoje ústavou garantované právo na súdnu a inú právnu ochranu zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Súhlasil so súdom prvej inštancie, že výkon práva na súdnu ochranu nie je možné považovať za konanie spôsobujúce škodu na strane žalovanej (ako zamestnávateľa) a bol názoru, že ak žalovaná tvrdila, že zo strany žalobcu išlo o šikanózny výkon práva, resp. o zneužívanie práva, keďže jeho žaloby boli bez

právneho základu, bolo jej procesnou povinnosťou toto svoje tvrdenie aj hodnoverne preukázať. Konštatoval, že žalovaná vo svojom obsiahlom odvolaní zhrnula podstatu a priebeh oboch žalobcom iniciovaných konaní pred súdom prvej inštancie, pred odvolacím a napokon aj dovolacím súdom, odkázala na obsah súdnych rozhodnutí a tvrdila, že žaloby žalobcu boli motivované len snahou poškodiť ju, boli šikanózne a bez právneho základu. Odvolací súd však z predložených súdnych rozhodnutí zistil, že v oboch označených konaniach súdy žaloby prijali, riadne ich prejednali a po vykonanom dokazovaní, ustálení skutkového stavu a právnom posúdení veci dospeli k záveru, že žaloby sú nedôvodné a je potrebné ich zamietnuť, avšak v žiadnom z týchto konaní nebolo vec prejednávajúcim súdom konštatované, že by išlo o zjavne nedôvodné a šikanózne žaloby, ktorých cieľom bolo poškodiť žalovanú a spôsobiť jej škodu. Tu považoval odvolací súd za potrebné uviesť, že ak by v ním podaných žalobách skutočne išlo zo strany žalobcu o zjavne bezúspešné uplatňovanie práva, súdy by postupovali podľa § 138 CSP, keď o zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva sa jedná najmä vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené. Súdy však takto nepostupovali a o žalobách žalobcu a spol. ADOS s. r. o. riadne konali. Uzavrel, že nakoľko žaloby po ich riadnom prejednaní zamietli a žalovanému priznali nárok na náhradu trov konania, obe konania budú ukončené uložením povinnosti žalobcovi resp. spoločnosti žalobcu nahradiť trovy konania žalovanej vo výške, ako ju určí súd na základe vyčíslenia právneho zástupcu žalovanej. Z uvedeného mal za zrejmé, že neúspešný žalobca bude povinný nahradiť úspešnej žalovanej trovy súdneho konania, ktoré nemôžu byť v žiadnom prípade považované za škodu žalovanej. Ak žalovaná svoje tvrdenia o šikanóznom výkone práva v konaní o ochranu osobnosti odôvodňovala aj tým, že odvolacím súdom bolo konštatované, že ide o prípad tzv. jednoduchej aplikácie práva, odvolací súd uviedol, že prípad tzv. jednoduchej aplikácie práva nie je možné stotožňovať so šikanóznym výkonom práva, resp. so zneužívaním práva, pretože ide o diametrálne odlišné inštitúty. Kým pri zneužívaní práva je cieľom konajúceho subjektu spôsobiť druhej strane škodu, tak v prípade jednoduchej aplikácie práva ide o prípad, kedy subjekt realizuje svoje ústavou garantované právo na súdnu ochranu, avšak posudzovaný prípad nie je pre súd skutkovo a ani právne náročný. Uzavrel, že žalobca podaním žalôb nekonal šikanózne, ale len realizoval svoje ústavou garantované práva, pričom takéto konanie nemožno považovať za rozporné s dojednanými podmienkami, ani za také, ktoré by bolo možné charakterizovať ako porušenie akýchkoľvek povinností v zmysle Dohody strán. Keďže mimoriadna odmena mala byť podľa Dohody vyplatená na účet zamestnanca do 30 dní od dosiahnutia 85 % úhrady uvedeného lieku, odvolací súd vyhodnotil tvrdenie žalovanej, že posledným dňom splatnosti nároku žalobcu bol deň 30. októbra 2016, za dôvodné. Žalovaná žalobcovi mimoriadnu odmenu včas nezaplatila a nasledujúcim dňom 31. októbra 2016 sa s jej zaplatením dostala do omeškania. Odvolací súd prijal preto záver, že žaloba žalobcu v časti žalovaného úroku z omeškania od 30. júla 2016 do 30. októbra 2016 nie je dôvodná. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 v spojení s § 396 ods. 1 a 2 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Uviedla, že súdy nižších inštancií v priebehu konania žiadnym spôsobom nezohľadnili celý kontext prejednávanej veci, ako aj skutočnosť, že výkon zákonom aprobovaného práva môže byť uskutočnený šikanózne, teda keď jeho jediným cieľom je spôsobenie škody, resp. ujmy inej strane. Opätovne argumentovala, že predžalobné výzvy, žiadosti a následné konania zo strany žalobcu boli postavené výlučne na fiktívnom základe, pričom už z ich znenia samotného, ako aj zo znenia žalôb bolo na prvý pohľad zrejmé, že sa jedná o zjavne bezúspešné uplatňovanie práva a žalobcovi nemôže a nebude vyhovené. Toto mala potvrdené aj skutočnosťou, že konajúce súdy v súvisiacich konaniach konštatovali, že ide o tzv. jednoduchú aplikáciu práva. Bola názoru, že žalobca úmyselne a cielene svojím konaním šikanoval a zaťažoval žalovanú tým, že musela na tieto výzvy a žaloby reagovať, čo bolo spojené s personálnymi, časovými a finančnými nákladmi na jej strane. Nestotožnila sa s argumentáciou súdov nižších inštancií a mala za to, že konajúce súdy mali konanie žalobcu posúdiť ako šikanózny výkon práva, ktorým žalobca sledoval zneužitie práva. Za otázky, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu neboli riešené považovala otázky (i) „je možné zjavne bezúspešné uplatňovanie nedôvodných nárokov (t. j. zjavne bezúspešné uplatňovanie práva) kvalifikovať ako zneužitie práva postavené na absentujúcom právnom základe, motivované snahou poškodiť druhú stranu, ktoré nepožíva právnu ochranu, resp. ako šikanózny výkon práva, (ii) je možné

podanie zjavne bezúspešnej žaloby, zamietutej súdmi prvého a druhého stupňa ako nedôvodnej a vyhodnotenej ako prípad jednoduchej aplikácie práva (t. j. zjavne bezúspešné uplatňovanie práva) kvalifikovať ako zneužitie práva postavené na absentujúcom právnom základe, motivované snahou poškodiť žalovanú, ktoré nepožíva právnu ochranu, resp. ako šikanózný výkon práva, (iii) je možné zjavne bezúspešné uplatňovanie nedôvodných nárokov (t. j. zjavne bezúspešné uplatňovanie práva) kvalifikovať ako protiprávne konanie, ktorého potenciálnym dôsledkom je vznik škody, spočívajúcej najmä v časových, personálnych a finančných nákladoch druhej strany (za predpokladu splnenia ostatných obligatórnych podmienok vzniku zodpovednosti za škodu), (iiii) je možné zjavné zneužitie práva postavené na absentujúcom právnom základe, motivované snahou poškodiť druhú stranu, ktoré nepožíva právnu ochranu, považovať za šikanózný výkon práva, ak súd nevyzval žalobcu na späťvzatie takto podanej zjavne nedôvodnej žaloby podľa § 138 CSP, ale o tejto konal a rozhodol tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietol a to napriek tomu, že na postup podľa § 138 CSP (t. j. výzva žalobcovi na späťvzatie zjavne nedôvodnej žaloby) boli náležite splnené všetky zákonné predpoklady. Bola názoru, že samotná skutočnosť, že súdy neaplikovali postup v zmysle § 138 CSP automaticky nemôže viesť k záveru, že nešlo o zjavne nedôvodné žaloby. Mala za to, že v prejednávanej spore nie je pre posúdenie konania žalobcu ako šikanózneho rozhodné, či konajúce súdy v súvisiacich konaniach aplikovali postup podľa § 138 CSP. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne žalobu zamietol.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalovaná si mylne zamieňa záväzky žalobcu ako fyzickej osoby so záväzkami spoločnosti ADOS, spol. s r. o. ako právnickej osoby a nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatňovaný spoločnosťou ADOS nebol príslušným súdom posúdený ako zjavne nedôvodný v zmysle § 138 CSP. Z dôvodu, že spoločnosť ADOS v súdnom konaní so svojím nárokom neuspela, uhradila žalovanej trovy konania i trovy právneho zastúpenia, ktoré jej vznikli s touto vecou a teda nie je možné hovoriť, že by žalovanej vznikla škoda. Bol názoru, že nie je preukázané žiadne šikanózne konanie, keď podanými žalobami iba realizoval svoje ústavou garantované právo na súdnu a inú právnu ochranu uvedené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Mal za to, že ak by išlo z jeho strany o zjavne bezúspešné uplatňovanie práva, súdy by postupovali podľa § 138 CSP, k čomu však nedošlo. Konštatoval, že nie je možné jeho konanie považovať za šikanózne uplatňovanie práva, ktorého následkom by bol vznik škody na strane žalovanej. Navrhoval, aby dovolací súd dovolanie zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Otázkou relevantnou z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie

Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine) alebo otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii alebo interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (1Cdo/126/2017, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/221/2017).

10. Rozhodnutiu všeobecného súdu (vo veci samej) v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza činnosť, v rámci ktorej rieši celý rad otázok, ktoré majú rôzny význam pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. Vzhľadom na dovoláciu argumentáciu žalovanej treba zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“ (2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, ktorý by mohol a mal podrobiť posúdeniu všetko, čím sa zaoberal súd prvej a druhej inštancie. Z povahy dovolania a dovolacieho konania vyplýva, že najvyšší súd nemôže posudzovať všetky procesnoprávne a hmotnoprávne otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným, odvolacím a dovolacím konaním).

11. Žalovaná vyvodzuje prípustnosť jej dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak toto rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

12. Dovolateľka za otázky, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu neboli riešené považuje otázky 1/ „je možné zjavne bezúspešné uplatňovanie nedôvodných nárokov (t. j. zjavne bezúspešné uplatňovanie práva) kvalifikovať ako zneužitie práva postavené na absentujúcom právnom základe, motivované snahou poškodiť druhú stranu, ktoré nepožíva právnu ochranu, resp. ako šikanózný výkon práva, 2/ je možné podanie zjavne bezúspešnej žaloby, zamietnutej súdmi prvého a druhého stupňa ako nedôvodnej a vyhodnotenej ako prípad jednoduchej aplikácie práva (t. j. zjavne bezúspešné uplatňovanie práva) kvalifikovať ako zneužitie práva postavené na absentujúcom právnom základe, motivované snahou poškodiť žalovanú, ktoré nepožíva právnu ochranu, resp. ako šikanózný výkon práva, 3/ je možné zjavne bezúspešné uplatňovanie nedôvodných nárokov (t. j. zjavne bezúspešné uplatňovanie práva) kvalifikovať ako protiprávne konanie, ktorého potenciálnym dôsledkom je vznik škody, spočívajúcej najmä v časových, personálnych a finančných nákladoch druhej strany (za predpokladu splnenia ostatných obligatórnych podmienok vzniku zodpovednosti za škodu), 4/ je možné zjavné zneužitie práva postavené na absentujúcom právnom základe, motivované snahou poškodiť druhú stranu, ktoré nepožíva právnu ochranu, považovať za šikanózný výkon práva, ak súd nevyzval žalobcu na späťvzatie takto podanej zjavne nedôvodnej žaloby podľa § 138 CSP, ale o tejto konal a rozhodol tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietol a to napriek tomu, že na postup podľa § 138 CSP (t. j. výzva žalobcovi na späťvzatie zjavne nedôvodnej žaloby) boli náležite splnené všetky zákonné predpoklady. Napriek tomu, že dovolateľka v dovolaní konkretizovala štyri dovolacie otázky, dovolací súd konštatuje, že otázky č. 1 a 2 sú obsahovo identické, i keď sú rozlične formulované a ich základom je dostať odpoveď na otázku či je možné zjavne bezúspešné uplatňovanie práva kvalifikovať ako šikanózný výkon práva, pričom základom na zodpovedanie jej otázok majú byť dve súdne konania vedené na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 24C/283/2016 a sp. zn. 26Cb/458/2016, v ktorých žalovaná bola úspešná.

13. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/218/2010, v ktorom najvyšší súd vyslovil záver, že „Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich

diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04)“.

14. K rovnakému záveru dospel najvyšší súd i v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/168/2008, v ktorom uviedol, že „Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa § 1 O. s. p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001 a z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02). Právo na súdnu ochranu, okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 41 O. s. p., § 123 O. s. p., § 115 O. s. p. a pod.). Obsahom práva na súdnu ochranu v rámci spravodlivého procesu je i právo účastníka, aby sa jeho vec, ak to zákon pripúšťa, prejedнала v dvojínštanchom konaní“.

15. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/249/2014 konštatoval, že „Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994). Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v VII. oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy), normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (m. m I. ÚS 22/2003). Obsah práva na súdnu ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva, alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní.

16. V konaní, ktoré bolo vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 3Obo/32/2009 dovolací súd uviedol, že „Podľa žalovaného, výkon práv žalobcu z bezdôvodného obohatenia by zasahoval do práv a oprávnených záujmov iných a bol by v rozpore s dobrými mravmi, keďže žalovaný si bol počas celého roka 2002 vedomý dobromyseľného správania žalobcu, ktorý ho ponechal v omyle, že platí konečnú, nespochybniteľnú cenu za poskytnuté plnenie. Uvedenú skutočnosť žalovaný v konaní pred súdom prvého stupňa nenamietal. Takúto námietku by však bolo možné považovať za dôvodnú iba v prípade, ak by sa jednalo o zneužitie práva, t. j., ak by účelom výkonu práva nebola realizácia vlastných oprávnených hospodárskych záujmov, ale snaha výkonom práva znevýhodniť druhú stranu a spôsobiť jej ujmu. Šikanózný výkon práva sa musí vždy preukázať a dôkazné bremeno zatťažuje toho, kto je takýmto výkonom práva poškodený.

17. V rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/71/2018 najvyšší súd vyslovil záver, že „V súlade so súdnou praxou možno § 3 ods. 1 OZ aplikovať len vo výnimočných situáciách, kedy k výkonu práva založeného

zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov či uspokojenie iných potrieb, kedy hlavná alebo aspoň prevažujúca motivácia je úmysel poškodiť či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva). Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ patrí k právnym normám s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, ktoré prenecháva súdu, aby na základe vlastnej úvahy v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Tento úsudok súdu musí byť však podložený skutkovými zisteniami (vzťahujúcimi sa tak k žalovanému, ako aj k žalobcovi) a musí presvedčivo preukázať, že tieto zistenia umožňujú v konkrétnom prípade záver, že výkon práva je v rozpore s dobrými mravmi“.

18. Napokon v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/41/2012 najvyšší súd vyslovil, že „... kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenia iných potrieb, kedy hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva).

19. Poukazujúc na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že z obsahu spisu a predovšetkým rozhodnutí súdov oboch inštancií nevyplýva, že by tieto súdy nerespektovali tieto právne závery, keď súd prvej inštancie dospel k záveru, že „nie je možné považovať výkon práva na súdnu ochranu za konanie spôsobujúce škodu na strane žalovaného ako zamestnávateľa. V tomto smere podľa judikatúry zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Obsahom práva na súdnu ochranu v rámci spravodlivého procesu je aj právo účastníka, aby sa jeho vec, ak to zákon pripúšťa, prejedнала v dvojínštancnom konaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 168/2008 zo dňa 30. 11. 2009). Pokiaľ žalobca pociťoval konanie žalovaného za rozporné so zákonom, v tomto smere realizoval výzvy vo vzťahu k žalovanému a následne sa rozhodol svoje domnelé práva uplatniť žalobou na súde, nejde o činnosť, ktorá by bez ďalšieho mohla viesť k záveru, že žalobca porušil podmienku uvedenú v dohode o skončení pracovného pomeru ako predpoklad pre priznanie mimoriadnej odmeny. V zmysle judikatúry (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. 11. 2010, sp. zn. 5Cdo 218/2010), obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Právo na spravodlivý súdny proces však neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Je treba uviesť, že ani v jednom súdnom konaní nebolo konštatované, že by išlo o zjavne bezdôvodné žaloby. Súdy v týchto konaniach vykonali navrhnuté dokazovanie a dospeli k názoru, že žaloby sú nedôvodné. Procesným dôsledkom toho, že žalobca v týchto sporoch voči žalovanému neuspel bude uloženie povinnosti náhrady trov konania žalovaného vo výške, ako ju určí súd na základe vyčíslenia právneho zástupcu žalovaného“. Na zdôraznenie správnosti právneho názoru súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že „šikanóznym výkonom práva, resp. zneužitím práva sa podľa ustálenej judikatúry rozumie výkon práva, ktorého účelom nebola realizácia vlastných oprávnených záujmov, ale snaha výkonom práva spôsobiť druhej strane ujmu. V posudzovanej veci však odvolací súd žiadne šikanózne konanie zo strany žalobcu nezistil. Nebolo sporné, že žalobca podnikol voči žalovanému právne kroky spočívajúce v predsúdnych výzvach a následnom podaní dvoch žalôb, a to o vydanie bezdôvodného obohatenia a ušlého zisku (tu bola žalobcom spoločnosť žalobcu ADOS s. r. o.) a o odstránenie následkov zásahu do osobnostných práv žalobcu. Odvolací súd vo vzťahu k žalobcom podaným žalobám však zdôrazňuje, že žalobca (a spol. ADOS s. r. o.) týmto postupom len realizoval svoje ústavou garantované právo na súdnu a inú právnu ochranu zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Naviac, ako správne uviedol už súd prvej inštancie, výkon práva na súdnu ochranu nie je možné považovať za konanie spôsobujúce škodu na strane žalovaného (ako zamestnávateľa). Ak žalovaný tvrdil, že zo strany žalobcu išlo o šikanózný výkon práva, resp. o zneužívanie práva, keďže jeho žaloby boli bez právneho základu, bolo jeho procesnou povinnosťou toto svoje tvrdenie aj hodnoverne preukázať“. Ďalej uviedol, že „v oboch označených konaniach súdy žaloby prijali, riadne ich prejednali a po vykonanom dokazovaní, ustálení skutkového stavu a právnom posúdení veci dospeli k záveru, že žaloby (žalobcu a spol. ADOS s. r. o.) sú nedôvodné a je potrebné ich zamietnuť. V žiadnom z týchto konaní nebolo vec prejednávajúcim súdom konštatované, že by išlo o zjavne nedôvodné a šikanózne žaloby, ktorých cieľom bolo poškodiť žalovaného a spôsobiť mu škodu“. Odvolací súd konštatoval, že

„ak žalovaný svoje tvrdenia o šikanóznom výkone práva v konaní o ochranu osobnosti odôvodňoval aj tým, že odvolacím súdom bolo konštatované, že ide o prípad tzv. jednoduchej aplikácie práva, odvolací súd uvádza, že prípad tzv. jednoduchej aplikácie práva nie je možné stotožňovať so šikanóznym výkonom práva, resp. so zneužívaním práva, pretože ide o diametrálne odlišné inštitúty. Kým pri zneužívaní práva je cieľom konajúceho subjektu spôsobiť druhej strane škodu, tak v prípade jednoduchej aplikácie práva ide o prípad, kedy subjekt realizuje svoje ústavou garantované právo na súdnu ochranu, avšak posudzovaný prípad nie je pre súd skutkovo a ani právne náročný“.

20. Dovolací súd sa s týmto právnym názorom odvolacieho súdu plne stotožňuje a zdôrazňuje, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, pričom zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Je nesporné, že žalobca sa ako pán sporu (*dominus litis*), ktorému popri inom prináleží aj možnosť výberu, akými právnymi prostriedkami sa bude domáhať ochrany svojich práv, sa v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 24C/283/2016 žalobou o ochranu osobnosti a v konaní vedenom pod sp. zn. 26Cb/458/2016 ako konateľ spoločnosti ADOS s. r. o. žalobou o vydanie bezdôvodného obohatenia a ušlého zisku domáhal ochrany svojich práv a v prejednávanej spore nie je podstatné, že predmetné žaloby boli zamietnuté. Ako už bolo konštatované i súdmi nižších inšancií, žalobca týmto postupom uplatnil iba svoje práva garantované ústavou, medzinárodnými dohovormi i zákonom. Zo samotnej skutočnosti, že žalovaná s týmito právnymi krokmi žalobcu nesúhlasila a nesúhlasí, nemožno bez ďalšieho vyvodiť záver, že zo strany žalobcu išlo o šikanózne uplatňovanie práva. Ako už bolo uvedené vyššie pri šikanóznom uplatňovaní práva je hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu. Za takúto motiváciu však nemožno považovať skutočnosť, že žalobca sa v iných konaniach domáhal svojich práv, i keď bol v týchto konaniach neúspešný. Dovolací súd zdôrazňuje, že civilné konanie je sporové konanie a iba z neúspechu jednej strany sporu nemožno automaticky vyvodzovať šikanózny výkon práva, tak ako sa snaží v priebehu celého konania žalovaná predostrieť, nakoľko šikanózny výkon práva sa musí vždy preukázať, pričom dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalovanú, ktorá však túto skutočnosť nepreukázala.

21. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd správne vec právne posúdil, ak vychádzal zo skutočnosti, že súdy žaloby prijali, riadne ich prejednali a po vykonanom dokazovaní, ustálení skutkového stavu a právnom posúdení veci dospeli k záveru, že žaloby sú nedôvodné a je potrebné ich zamietnuť, avšak nebolo konštatované, že by išlo o zjavne nedôvodné a šikanózne žaloby, ktorých cieľom bolo poškodiť žalovanú a spôsobiť jej škodu.

22. Žalovaná v dovolaní nastolila i otázku č. 3 „je možné zjavne bezúspešné uplatňovanie nedôvodných nárokov (t. j. zjavne bezúspešné uplatňovanie práva) kvalifikovať ako protiprávne konanie, ktorého potenciálnym dôsledkom je vznik škody, spočívajúcej najmä v časových, personálnych a finančných nákladoch druhej strany (za predpokladu splnenia ostatných obligatórnych podmienok vzniku zodpovednosti za škodu)“.

23. Dovolací súd zdôrazňuje, že nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. b) CSP je, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

24. Osobitne významným znakom otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP je jej zásadný právny význam. Aj za účinnosti nových civilných predpisov je opodstatnené konštatovanie, že otázkou zásadného právneho významu je otázka, ktorá je významná nielen pre tú ktorú prejednávanú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky (1Cdo/132/2009, 2Cdo/71/2010, 3Cdo/51/2006, 4Cdo/151/1998, 5Cdo/1/2010, 7Cdo/117/2011). Účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dosiahnuť vyriešenie dosiaľ ešte nevyriešenej

právnej otázky (a „zaplnením bielych miest doterajšieho rozhodovania dovolacieho súdu prispieť k vytvoreniu jeho ustálenej rozhodovacej praxe“).

25. Naostatok treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP je relevantná len otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky vyššie uvedené znaky. Ak z týchto znakov chýba čo i len jeden, nemôže byť dovolanie procesne prípustné.

26. Pre účely ďalšieho výkladu dovolací súd uvádza, že vo všeobecnosti platí, že ak niektorý zákon podmieňuje vznik určitého nároku kumulatívnym splnením viacerých predpokladov, súd žalobe vyhovie iba vtedy, keď sú dané všetky zákonom stanovené predpoklady vzniku nároku, inak žalobu zamietne. Pokiaľ súd žalobe uplatňujúcej taký nárok vyhovie, pre úspech dovolania žalovaného stačí, ak v procesne prípustnom dovolaní dôvodne spochybni správnosť riešenia právnej otázky týkajúcej sa čo aj len jedného z viacerých predpokladov. Iná situácia ale nastáva, keď súd žalobu týkajúcu sa takého nároku zamietne. Žalobca vtedy ako dovolateľ dosiahne v dovolacom konaní úspech len ak opodstatnene spochybni správnosť riešenia buď tej jedinej právnej otázky, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, alebo súčasne všetkých tých otázok, na riešení ktorých spočívalo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

27. Vychádzajúc z obsahu spisu a z obsahu rozhodnutí súdov nižších inštancií, súd prvej inštancie uviedol, že realizáciu výziev a žalôb nemožno považovať za porušenie právnej povinnosti ako jedného z predpokladov pre priznanie náhrady škody. Odvolací súd následne konštatoval, že realizáciu výziev nemožno považovať za porušenie právnej povinnosti ako jedného z predpokladov pre priznanie náhrady škody, keď žalobca zaslaním výziev žalovanému totiž žiadnu právnu povinnosť (či už danú zákonom, alebo Dohodou strán) neporušil. Bol názoru, že ak sa žalovaná v súvislosti s výzvami žalobcu sama rozhodla vyžiadať si právne služby, ktoré jej boli poskytnuté a za ktoré zaplatila, o žiadnu žalobcom jej spôsobenú škodu nejde. Uzavrel, že nakoľko žaloby po ich riadnom prejednaní boli zamietnuté a žalovanej bol priznaný nárok na náhradu trov konania, obe konania budú ukončené uložením povinnosti žalobcovi resp. spoločnosti žalobcu nahradiť trovy konania žalovanej vo výške, ako ju určí súd na základe vyčíslenia právneho zástupcu žalovanej. Z uvedeného mal zrejmé, že neúspešný žalobca (spol. ADOS s. r. o. už údajne náhradu trov žalovanému zaplatila) bude povinný nahradiť úspešnému žalovanému trovy súdneho konania, ktoré nemôžu byť v žiadnom prípade považované za škodu žalovaného.

28. Dovolací súd preto uzatvára, že súdy nižších inštancií dospeli k záveru, že nebol splnený jeden z predpokladov pre priznanie náhrady škody a konštatovali, že žalovanej škoda nevznikla. Je preto nepochybné, že takto dovolateľkou nastolená otázka má v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán. Predložená dovolacia argumentácia tak nepredstavuje vymedzenie kardinálnej právnej otázky spôsobom predpokladaným v § 421 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

29. Pokiaľ ide o dovolateľkou nastolenú otázku č. 4/ „je možné zjavné zneužitie práva postavené na absentujúcom právnom základe, motivované snahou poškodiť druhú stranu, ktoré nepožíva právnu ochranu, považovať za šikanózne vykonávanie práva, ak súd nevyzval žalobcu na späťvzatie takto podanej zjavne nedôvodnej žaloby podľa § 138 CSP, ale o tejto konal a rozhodol tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietol a to napriek tomu, že na postup podľa § 138 CSP (t. j. výzva žalobcovi na späťvzatie zjavne nedôvodnej žaloby) boli náležite splnené všetky zákonné predpoklady“, dovolací súd uvádza, že odpoveď na túto otázku je rovnaká ako na otázku č. 3. Je opätovne nepochybné, že i táto nastolená otázka má len akademickú povahu, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd navyše zdôrazňuje, že nie je možné v tomto konaní riešiť otázku, či súd v inom (iných) konaniach ne/vyzval žalobcu na späťvzatie žaloby podľa § 138 CSP, keď posúdenie otázky, či ide o zjavne nedôvodnú žalobu, je vnútorné posúdenie konajúceho súdu a dovolací súd nemôže v tomto konaní posudzovať, ako mal postupovať súd v inom konaní. Dovolací súd

však poukazuje na skutočnosť, že v priebehu súdneho konania bola otázka zjavne nedôvodnej žaloby len žalovanou tvrdená, nebola preukázaná a bola predmetom samostatného súdneho konania (konanie vedené na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 24C/283/2016 a pod sp. zn. 26Cb/458/2016, v ktorých boli žaloby zamietnuté). Pokiaľ teda žalovaná nastolila právnu otázku, či podané žaloby boli zjavne nedôvodné, nemožno v danom prípade považovať nastolenú otázku za podstatnú pre rozhodnutie vo veci samej, od ktorej by rozhodnutie odvolacieho súdu v tomto konaní záviselo. Riešenie dovolateľkou nastolenej otázky by teda nemalo vplyv na rozhodnutie vo veci samej a na právne posúdenie žalobou uplatneného nároku.

30. Dovolanie žalovanej tak neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 2 CSP).

31. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.